

Od Redakcji

Drodzy Czytelnicy,

z ogromnym żalem żegnamy Profesora dr. hab. med. Jerzego Witolda Aleksandrowicza, który odszedł od nas 17 października 2018 roku. Był twórcą, popularyzatorem i nauczycielem psychoterapii w Polsce. Powołał do życia nasz kwartalnik „Psychoterapia” i był jego pierwszym Redaktorem Naczelnym. Był wybitnym psychiatrą, założycielem oraz kierownikiem Katedry Psychoterapii UJ CM i Zakładu Psychoterapii SU. Profesor Jerzy Aleksandrowicz jest autorem licznych prac w dziedzinie psychiatrii i psychoterapii. Pozostanie w naszej pamięci i w sercu jako Mistrz zaangażowany bez reszty w pracę kliniczną i naukową oraz troszczący się o rozwój psychoterapii.

W kolejnym trzecim zeszycie „Psychoterapii” znajdziecie Państwo inspirujące teksty dotyczące szerokiego zakresu praktyki i teorii psychoterapii, w tym teorii przywiązania, zjawisk w psychoterapii grupowej, jak również nowej formuły „psychoterapii online”. Przedstawiona problematyka wyraża zarówno rozwój psychoterapii wynikający z zachodzących zmian społeczno-kulturowych oraz postępu technologicznego, jak i potrzebę ciągłego odwoływania się w naszej pracy do podstawowych koncepcji i zasad.

Rozpoczynamy od tekstu Zbigniewa Wajdy i Marty Makary-Studzińskiej „Przywiązanie w psychoterapii grupowej. Część 1. Aspekty teoretyczne”. Artykuł przedstawia założenia teorii przywiązania oraz możliwości ich wykorzystania do rozumienia indywidualnych problemów pacjentów w grupie terapeutycznej, zjawisk grupowych oraz relacji pacjenta z grupą. Autorzy opisują sposoby pomocy pacjentom prezentującym różne style przywiązania uczestniczącym w terapii grupowej.

Do koncepcji przywiązania nawiązuje również Magdalena Chrzan-Dętkoś w artykule „Depresja matki w doświadczeniu jej dziecka. Studia przypadków”. Autorka przedstawia wpływ zaburzeń depresyjnych matki na rozwój dziecka, w tym kształtowanie się postrzegania siebie oraz wzorców relacji z innymi. Wskazuje na ograniczenia związane ze stosowanym rutynowo leczeniem matki cierpiącej na zaburzenia depresyjne oraz na znaczenie terapii ukierunkowanych na diadę matka — dziecko. Całość autorka ilustruje ciekawymi opisami przykładów klinicznych.

Z kolei Dominik Gawęda, dzieląc się własnym doświadczeniem zawodowym, podejmuje temat przeżywania lęku przed poczuciem bezradności oraz sposobów radzenia sobie z nim w procesie superwizji i psychoterapii. Artykuł może być pomocny i inspirujący dla psychoterapeutów i superwizorów w refleksji nad ich własnym stosunkiem do przeżywanych w trakcie psychoterapii czy superwizji uczuć niedoskonałości, bezradności i bezsilności oraz skłaniać do przemyśleń nad ich konsekwencjami.

W kolejnym artykule Lech Kalita i Magdalena Chrzan-Dętkoś przedstawiają możliwości zwiększenia dostępu do psychoterapii poprzez zaangażowanie szkółących się terapeutów, na przykładzie tzw. programu stażowego. Autorzy wskazują zarówno na ich zasoby, jak i warunki niezbędne do prowadzenia przez nich leczenia, takie jak regularna superwizja. Omawiają skuteczność terapii prowadzonych w ramach prezentowanej ini-

cjatywy oraz korzyści dla rozwoju zawodowego stażystów. Podejmują również problem znaczenia bezpłatnej pracy psychoterapeutów w kontekście etycznej relacji terapeutycznej.

Dwa kolejne artykuły podejmują temat „psychoterapii online”. Wojciech Drath i Szymon Nęcki przedstawiają wyniki ankiety badającej postawy polskich psychoterapeutów wobec zjawiska „psychoterapii online”. Większość psychoterapeutów biorących udział w badaniu opowiedziała się za stosowaniem psychoterapii online jedynie w wyjątkowych przypadkach i jako uzupełnienie psychoterapii prowadzonej twarzą w twarz. Okazuje się też, że blisko jedna trzecia ankietowanych psychoterapeutów ma doświadczenie w prowadzeniu psychoterapii online.

Z kolei Agnieszka Ogonowska przedstawia „(Cyber)psychologiczne i medialne uwarunkowania psychoterapii indywidualnej online”. Autorka zwraca uwagę na możliwości i ograniczenia tej formy psychoterapii, w tym na specyfikę kontaktu i komunikacji, która w niekorzystnych okolicznościach może służyć wzmocnieniu lub utrzymywaniu zaburzeń. Wydaje się, że oba artykuły poruszają ważny i aktualny, a zarazem budzący silne emocje i kontrowersje temat wymagający dalszych dyskusji.

W oddawanym w Państwa ręce zeszycie „Psychoterapii” zachęcamy również do zapoznania się z nowymi pozycjami w dziedzinie psychoterapii, takimi jak książki: „Motywacja: metoda sześciu kroków” Michaela Pantalona i „Praktyka uważności: ośmiotygodniowy program ćwiczeń pozwalających uwolnić się od depresji i napięcia emocjonalnego” Johna Teasdale, Marka Williama, Zindel Segal zrecenzowanymi przez Wojciecha Saka. Publikujemy też ostatni tekst, który Profesor Jerzy W. Aleksandrowicz napisał dla Czytelników naszego kwartalnika: recenzję książki Krzysztofa Klajsa „Poznanie pacjenta w psychoterapii ericksonowskiej”. Zarówno recenzje, jak i prezentowane na łamach naszego czasopisma „Sylwetki psychoterapeutów” czy inne teksty, które nie zawierają tłumaczenia na język angielski, ukazują się tylko w polskojęzycznym wydaniu „Psychoterapii”.

Życzę Państwu ciekawej lektury, która, mam nadzieję, stanie się źródłem inspiracji i oparcia w codziennej praktyce psychoterapeutycznej oraz zachęci do dzielenia się swoimi doświadczeniami i przemyśleniami w formie przesyłanych do redakcji „Psychoterapii” artykułów.

Anna Citkowska-Kisielewska